



МОНИТОРИНГ ИЗВЕШТАЈ
ЗА ПРИМЕНАТА НА ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА
ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ ВО ОПШТИНА ТЕТОВО

Здружение на граѓани “Женски Форум - Тетово”

Мониторки: Слаѓана Јосифоска и Алида Емини

Општина Тетово

Ноември 2010

Содржина

| | |
|----------------------------------------|----|
| 1. Предговор | 3 |
| 2. Вовед | 3 |
| 2.1 Методологија на мониторингот | 4 |
| 3. Субјекти на ЕЛС..... | 5 |
| 3.1 Градоначалник..... | 5 |
| 3.2 Советот на општината..... | 9 |
| 3.3 КЕМ | 14 |
| 3.4 Администрација..... | 21 |
| Библиографија..... | 23 |

1. Предговор

Спроведувањето на Законот за еднакви можности на жените и мажите на локално ниво е од голема важност. Колку и како се спроведува овој Закон во единиците на локалната самоуправа, не може да се утврди без спроведување на мониторинг на работата на нивните органи и тела.

За “Женски Форум - Тетово”, како Здружение на граѓани, кое подолго време работи на прашањето за подобрување на положбата на жената воопшто, а особено на локално ниво, беше голем предизвик да преземе чекор за следење и проценка на спроведувањето на Законот за еднакви можности на жените и мажите од страна на органите и телата на локалната самоуправа на Општина Тетово. Следењето и проценката на спроведувањето на Законот беа извршени од страна на претходно обучен мониторинг тим составен од две претставнички на “Женски Форум - Тетово”

Извештајот од мониторингот на примената на Законот за еднакви можности на жените и мажите на локално ниво во Општина Тетово е резултат на низа теренски активности и обработка на податоци, преземени од страна на мониторинг тимот на здружението на граѓани Женски Форум-Тетово и ги содржи собраните податоци и информации за работата на органите и телата на ЕЛС на Општина Тетово во насока на спроведување на овој Закон на локално ниво.

Мониторинг процесот и извештајот произлезен од него дават слика на моменталната состојба во поглед на спроведувањето на овој Закон на локално ниво во општина Тетово и би можеле да послужат за негово поинтензивно и соодветно спроведување во пракса од страна на надлежните органи и тела во иднина. ?

2. Вовед

Целта на овој мониторингот е следење и проценка на динамиката, обемот и квалитетот на работата на Единиците на локалната самоуправа во однос на Законот за еднакви можности на жените и мажите.

Предмет на мониторирање се органите и телата на ЕЛС и нивната работа во согласност со нивните надлежности, а во врска со почитувањето на Законот за еднакви можности на жените и мажите (ЗЕМЖМ)

Мониторинг Извештај

Обемот на мониторингот се однесува на функциската поставеност на органите и телата на ЕЛС (надлежност, мандат, овластување), како чинители на спроведувањето на Законот.

Мониторингот се однесува и на формалните акти на органите и телата на ЕЛС, но само со оглед на нивниот тип и фокус, не навлегувајќи во детална анализа на содржинските импликации.

Со мониторингот се опфатени и меѓусебните релации, односно координацијата меѓу органите и телата на ЕЛС, како и капацитетите за работа и финансиските аспекти.

2.1 Методологија на мониторингот

Мониторингот беше организиран низ повеќе чекори:

- Пред да се излезе на терен мониторинг тимот се подготви со прибирање и детално анализирање на литература од областа на еднаквите можности на жените и мажите и акти и прописи кои ги регулираат организацијата, работењето, надлежностите и обврските на единиците на локалната самоуправа и нивните органи и тела;

Контакт лице од Општината, преку кого мониторинг тимот ги воспостави сите понатамошни контакти со претставници од субјектите на Општината, беше Координаторот за еднакви можности

- При теренското собирање на податоци и информации за работата на органите и телата на ЕЛС во насока на спроведување на Законот, дејствија и мерки што ги преземаат и акти и прописи што ги донесуваат, мониторинг тимот не наиде на пречки.

- Пред секоја истражувачка активност, од страна на мониторинг тимот беа определени методолошките алатки и можниот извор на информации. Беа организирани повеќе средби при што беа обезбедени сите постоечки акти во Општината и информации, кои се однесуваат на еднаквите можности.

- По секоја средба со претставници на органите и телата на Општината мониторинг тимот работеше на систематизација на прибраните податоци и информации, нивно квалитативно и квантитативно организирање и забележување во однапред подготвени табеларни рамки.

- Сите прибрани акти и релевантни документи и информации беа детално анализирани при што се јавија потреби од дополнителни средби со претставници на органите и телата на општината за комплетирање на отворените дилеми и прашања.

Мониторинг Извештај

- Целокупниот мониторинг процес резултираше со подготовка на извештај за примента на законот за еднакви можности на жените и мажите во Општина Тетово.

Во текот на мониторинг процесот беа користени повеќе методолошки техники и инструменти: интервјуа со субјекти од ЕЛС, набљудување, пребарување, преглед во документација, анализа на документација и сл.

2. Субјекти на ЕЛС

3.1 Градоначалник

Градоначалникот е орган на ЕЛС којшто се избира секоја четврта година, на општи, непосредни и слободни избори со тајно гласање. Законот за локална самоуправа и Статутот на општината утврдуваат низа надлежности на градоначалникот кои меѓу другото имаат допир и со прашањето за родова еднаквост во Општината.

3.1.1. Следење според типот на актите на градоначалникот

Една од надлежностите на градоначалникот е објавување на одлуки кои ги донесува советот во службен гласник на Општината. Во однос на прашањето за родова еднаквост, градоначалникот на Општина Тетово со акт во вид на решение за објавување на одлука на совет ги има објавено сите одлуки донесени од страна на советот кои се однесуваат на прашања поврзани со родовата еднаквост.

При пребарување на актите на градоначалникот мониторинг тимот не наиде на решенија донесени од страна на градоначалникот со кои тој одлучува по прашања поврзани со родовата еднаквост.

Градоначалникот има потпишано известие со кое врз основа на објавен конкурс за финансирање на проекти и програми од областа на културата, спортски здруженија и други организации за 2009 година доделува финансиски средства на здружението Женски Форум Тетово за реализација на проектот „Работилница за здравствено едуцирање на жените,“

Податоците наведени подолу се обезбедени при интервјуирање на субјекти од локалната самоуправа.

Надлежност на градоначалникот е и раководење со општинската администрација. Во Општина Тетово од вкупно 187 вработени, 146 (78 %) се мажи, а 41 (22 %) се жени. Од државните службеници на администрацијата на Општина Тетово 42 се мажи, а 24 се жени. Во однос на учеството на жените во раководните

Мониторинг Извештај

структури има само една жена раководител на сектор (5 мажи) и една жена раководител на одделение (8 мажи). Не е обезбеден акт со кој што докажува дека градоначалникот води посебна политика за застапеност на жените во редовите на администрацијата и нивно учество во раководни и извршни структури.

Во предлогот на буџетот и неговото извршување се води според принципите на родово чувствително буџетирање?. Ова особено се должи на спроведувањето на проектот “Родово одговорно буџетирање на локално ниво” (финансиски поддржан од страна на амбасадата на Кралството Холандија, а со техничка поддршка на Развојниот фонд за жени при ОН - УНИФЕМ).

Градоначалникот на Општина Тетово има потпишано Меморандум за соработка со УНИФЕМ за реализација на овој проект во Општина Тетово како пилот општина во период од Декември 2008 до Мај 2010. Проектот се реализираше со целосна поддршка на градоначалникот и во тесна соработка со КЕМ, координаторот на КЕМ и општинската администрација. Од страна на Женски Форум спроведено е истражување кое ги прикажува потребите и желбите на граѓаните од општината. Ова е голем исчекор и основа општина Тетово да биде предводник во воведувањето на родово одговорно буџетирање.

Градоначалникот на Општина Тетово има потпишано Меморандум за соработка со Хелсиншкиот Комитет за човекови права за спроведување на проектот “Воведување апликатори за мерење на дискриминацијата на локално ниво” во Општина Тетово во соработка со КЕМ. Целта е локалната самоуправа ефективно да се бори против дискриминацијата заснована на пол, род, хендикеп, возраст, етничко потекло вероисповед и сексуална ориентација на локално ниво преку целосна имплементација на законите, политиките и мерките за борба против дискриминација.

Градоначалникот на Општина Тетово има потпишано Меморандум за соработка со здружението на граѓани Женски Форум -Тетово за спроведување на проектот “Координативно тело на локално ниво за борба против семејно насилство”, поддржан од УНФПА. Исто така има делегирано двајца претставници од администрацијата на Општината за членови на координативното тело. Главна цел на овој проект е подигање на свеста на граѓаните за промена на нивните ставови и однесувања во врска со семејното насилство, намалување на бројот на жртви и превенција. Меѓу специфичните цели на проектот е зајакнување на формираното Координативно тело на локално ниво за борба против семејното насилство и интензивирање на соработката помеѓу релевантните локални институции и цивилниот сектор во нудењето на услуги во случаи на семејно насилство, пружање на адекватна помош и поддршка на жртвите.

Мониторинг Извештај

3.1.2. Следење според содржината на актите на градоначалникот

Според содржината на актите градоначалникот преку објавувањето на одлуките на Советот во службен гласник, овозможува пристапност и транспарентност на организацијата и работењето на Општината. Истотака Градоначалникот овозможил и финасиска подршка на проекти и програми на НВО и тоа токму на женска невалдина организација за проект од областа на здравствена едукација на жените.

3.1.3. Следење на процесот на работа

Дејстива според закон преземени од страна на градоначалникот се однесуваат на објавување на одлуки донесени од страна на Советот во службен гласник на Општината.

Заклучок: Градоначалникот на Општина Тетово нема донесено решенија со кои одлучува по прашања поврзани со родовата еднаквост. Со најголем број акти потпишани од негова страна, согласно неговата надлежност дозволува објавување на одлуки донесени од страна на Советот кои се однесуваат на прашања поврзани со родовата еднаквост во службениот гласник на Општината.

Градоначалникот на Општината овозможува реализација на проекти кои се однесуваат на родовата еднаквост на Општината. Соработува со домашни и странски невладини организации и има дадено финансиска подршка за реализација на работилници за здравствена едукација на жените.

Градоначалникот на Општина Тетово не води посебна политика во поглед на застапеност на жените во редовите на администрацијата и нивно учество во раководни и извршни структури.

1. Табела за следење според типот на актите на градоначалникот

| Градоначалник | Тип на акти | Број | Извори | Методи – техники |
|---------------|-------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Решение за објавување на одлуката за формирање на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| | Решение за објавување на одлуката за разрешување и | 1 | Службен гласник | Преглед во документација, |

Мониторинг Извештај

| | | | | |
|---|---------------------------------------------|---|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 2 | именување на член на КЕМ | | на Општина Тетово | пребарување |
| 3 | Решение за објавување на Буџетот за 2010-та | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 4 | Извештае за доделување финансиски средства | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |

2. Табела за следење според содржината на актите на градоначалникот

| Градоначалник | Содржина на акти | Фокус | Број | Извори | Методи – техники |
|---------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Пристапност до организацијата и работењето на Општината | Објавена одлука за формирање на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 2 | Пристапност до организацијата и работењето на Општината | Објавена одлука за разрешување и именување на член на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 3 | Пристапност до организацијата и работењето на Општината | Објавен Буџет за 2010-та | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 4 | Финансиска поддршка на проекти и програми на НВО | Работилници за здравствена едукација на жените | 1 | Архива | Преглед во документација, преб. |

3. Табела за следење на процесот на работа на градоначалникот

| Градоначалник | Дејствија според закон | Број | Извори | Метод – техники |
|---------------|-------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Објавување одлука за формирање на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 2 | Објавување одлука за разрешување и именување на член на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |

3.2 Совет на општината

Советот е претставнички орган на граѓаните кој одлучува во рамките на надлежностите на општината. Советот го сочинуваат претставници на граѓаните избрани на општи, непосредни и слободни избори со тајно гласање. Членовите на Советот се избираат за време од четири години, ги претставуваат граѓаните и одлучуваат по свое уверување.

3.2.1. Следење според типот на актите на Советот

Советот на општина Тетово има изготвено Советничка листа и Листа со статистички податоци за советниците во Советот на општината. Од вие акти се обезбедени следниве податоци. Во составот на Советот на општина Тетово има вкупно 31 советник според бројот на жители на општината, а согласно Законот за Локална самоуправа. Од 31 советник, 22 се мажи (70,96 %) , 9 се жени (29,04 %) , што зборува дека речиси целосно е испочитувана обврската за 30 постотно учество на жените во составот на Советите на ЕЛС. Со одлука на Советот се верифицирани мандатите на новоизбраните членови на Советот на општина Тетово.

За разгледување прашања и утврдување предлози од одредена област (согласно Законот за Локална самоуправа и Статутот на општината) Советот од својот состав формира постојани и повремени Комисии. Од страна на Советот на Општина Тетово, согласно должноста утврдена во Законот за еднакви можности на жените и мажите, донесена е одлука за формирање на Комисија за еднакви можности на жените и мажите (КЕМ) како постојана Комисија на Советот. Со истата одлука на Советот, определен е составот на членовите, нивниот мандат и именуван

е Координатор на Комисијата. Советот има донесено и одлука за разрешување и именување на член на КЕМ.

Основен акт на општината кој го донесува Советот е Статутот на општината. Со Статутот на општина Тетово, согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите утврдени се составот на КЕМ, надлежностите, задачите и обврските. Во Статутот на општината не е променет називот на Комисијата, па таму стои под името Комисија за полова рамноправност.

Деловникот на Советот на општина Тетово е уште еден акт што го донесува Советот на општината, а со кој подетално е утврден начинот на работа на КЕМ

Во делокругот на надлежности на Советот на општината е и донесувањето на буџетот на општината, но и неговата анализа од родова перспектива. Советот на општина Тетово има донесено Буџет за 2010 година и ги прави првите чекори за родова анализа на буџетот, а како резултат на имплементирањето на претходно споменатиот проект “Родово одговорно буџетирање на локално ниво”

3.2.2. Следење според содржината на актите на Советот

Според содржината, актите доенесени од страна на Советот на општината во најголем дел се однесуваат на организацијата на работењето на општината и КЕМ, но Советот има донесено и акти кои со својата содржина овозможуваат увид во составот на членовите на Советот.

3.2.3 Следење на процесот на работа на Советот

Советот на општина Тетово има преземено повеќе дејствија на кои е обврзан, согласно Законот за локална самоуправа, но и Законот за еднакви можности на жените и мажите. Советот има донесено Статут на општината, Деловник на Советот во кои има одредби кои се однесуваат на КЕМ, има донесено Буџет на општината, како и одлука за формирање на КЕМ.

3.2.4. Следење на капацитетите на членовите на Советот

Членовите на Советот имаат посетено и учествувано на поголем број тркалезни маси, трибини, семинари и работилници за јакнење на капацитетите од областа на родовата еднаквост, организирани од домашни иа меѓународни организации

Мониторинг Извештај

Заклучок: Советот на општина Тетово има преземено повеќе дејствија и донесено неколку акти во насока на спроведување на Законот за еднакви можности на жените и мажите.

Може да се каже дека ги има исполнето основните обврски предвидени со овој Закон, како што се формирање на КЕМ како постојано тело со одлука на Советот и утврдување на нејзиниот состав, надлежности, задачи и обврски со Статутот на општината и Деловникот на Советот.

Во однос на составот на советниците, речиси целосно е испочитувана обврската за 30 постотно учество на жените во составот на Советите на ЕЛС. Од Советничка листа и Листа со статистички податоци за Советот на општината се гледа дека 29,04 % од советниците се жени.

Се обрнува внимание и на градењето на капацитетите на членовите на Советот во поглед на родовата еднаквост, преку посета на семинари, работилници, учества на дебати тркалезни маси и сл

3.2.1 Табела за следење според типот на актите на Советот

| Совет | Тип на акти | Број | Извори | Методи – техники |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Советничка Листа од локалните избори од 05. Март 2009 | 1 | Архива | Преглед во документација пребарување |
| 2 | Статистички податоци за советниците во советот на Општина Тетово | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| 3 | Одлуката за верификација на мандатите на новоизбраните членови на Советот на општина Тетово | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација пребарување |
| 4 | Одлука за формирање на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација пребарување |
| | Одлука за разрешување и | 1 | Службен гласник на | Преглед во документација |

Мониторинг Извештај

| | | | | |
|----------|----------------------------------|---|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 5 | именување на член на КЕМ | | Општина Тетово | пребарување. |
| 6 | Статут | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| 7 | Деловник на Советот на општината | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| 8 | Буџет на Општина Тетово 2010-та | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација пребарување |

3.2.2 Табела за следење според содржината на актите на Советот

| Совет | Содржина на акти | Фокус | Број | Извори | Методи – техники |
|-------|-----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Организација на работењето на општината | Донесена одлука за формирање на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 2 | Организација на работењето на општината | Донесена одлука за разрешување и именување на член на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, преб. |
| 3 | Увид во составот на советот | Советничка Листа од локалните избори од 05. Март 2009 | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| 4 | Увид во составот на советот | Евидентирани статистички податоци за советниците во советот на Општина Тетово | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| | Финансиско работење | Донесен буџет на Општина Тетово | 1 | Службен гласник на | Преглед во документација, |

Мониторинг Извештај

| | | | | | |
|---|-----------------------------------------|------------------------------------------|---|----------------|---------------------------------------|
| 5 | на Општината | 2010-та | | Општина Тетово | пребарување |
| 6 | Организација на работењето на општината | Донесен статут на Општината | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| 7 | Организација на работењето на општината | Донесен Деловник на Советот на општината | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |

3.2.3 Табела за следење на процесот на работата на Советот

| Совет | Дејствија според закон | Број | Извори | Метод – техники |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Донесување на одлука за формирање на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 2 | Донесување на одлука за разрешување и именување на член на КЕМ | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, преб. |
| 3 | Формирање на советничка Листа од локалните избори од 05. Март 2009 | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| 4 | Евидентирање на статистичките податоци за советниците во советот на Општина Тетово | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| 5 | Донесување буџет на Општина Тетово 2010-та | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 6 | Донесување на статут на Општината | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |
| 7 | Донесување на Деловник на Советот на општината | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |

5. Табела за следење на капацитетите на Советот

| Совет | Капацитети (активности поврзани со знаења, вештини, обуки) + техничко административни работи | Број | Извори | Методи – техники |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------|------------------|
| 1 | Учества на семинари, работилници, трибини, тркалезни маси | / | интервју | Анализа |

3.3. Комисија за еднакви можности на жените и мажите (КЕМ)

Комисијата за еднакви можности на жените и мажите (КЕМ) е една од постојаните Комисии на Советот на општина Тетово е и формирана согласно должноста утврдена во Законот за еднакви можности на жените и мажите.

Комисија која се занимава со прашања од родова еднаквост за прв пат е формирана како постојано тело на Советот на Општина Тетово на 13.06.2005 година. Комисијата за еднакви можности на жените и мажите во нов состав е формирана со одлука на Советот од 27.05. 2009. Со истата одлука е определен и Координатор за еднакви можности. Координаторот на КЕМ, согласно одредбите на Законот за еднакви можности на жените и мажите е лице од редот на вработените и тоа одговорен советник за Советот на општината и неговите Комисии.

Составот на КЕМ, надлежностите, задачите и обврските се утврдени со Статутот на општината кој го донесува Советот, а начинот на работа на КЕМ поблиску се утврдува со Деловникот на Советот на општината.

Составот на КЕМ го сочинуваат шест члена од кои 3 жени и 3 мажи. За претседател/ка на КЕМ од страна на Советот избрана е жена.

КЕМ се состанува по потреба, а особено кога се подготвува акциониот план, кога се носи извештајот за реализираните активности, кога има потреба од семинари и сл.

За работата на КЕМ и координаторот не се обезбедува посебна буџетска поддршка, КЕМ ги користи средствата од буџетот наменети за сите Комисии на Советот.

3.3.1. Следење според типот на актите на КЕМ

Мониторинг Извештај

Во текот на своето работење КЕМ при Советот на општина Тетово има изготвено Акционен план за работата на Комисијата во текот на 2010 година¹. Со овој основен акт на КЕМ, Комисијата ги утврдува предвидените активности за реализација во тековната година, рамките на дејствување и динамиката за реализација на планираните активности.

За 2010 година во Акциониот план, КЕМ има планирано посебно да се посвети на активностите за јакнење на капацитетите на членовите на Комисијата, анализирање на вкупните состојби на рамноправноста меѓу половите во општина Тетово со тежнеење позитивно да се влијае во насока на унапредување на положбата на жената и промовирање на рамноправноста меѓу половите.

Конкретни активности опишани во акциониот план се следниве: Доследно спроведување на Законот за еднакви можности и подзаконските акти, релевантни за областа на половата рамноправност; Воздигнување на нивото на соработка со медиумите и транспарентност во работењето на комисијата; Организирање еднодневен семинар со локалните медиуми на тема: „Улогата на локалните медиуми и нивниот придонес во афирмацијата и јакнењето на улогата на комисијата; Учество на работилници и семинари на членовите на комисијата; Давање мислења, иницијативи и предлози до Советот на општината и до Секторот за раководење на рамноправноста меѓу половите при Министерството за труд и социјална политика (МТСП); Разменување на искуства со ваквите комисии во другите општини во државата; учество и заедничката реализација на проектите “Родово сензитивно буџетирање и, Апликација на индикаторите за мерење на дискриминацијата на локално ниво,; Вклучување во активностите со НВО сектор и други организации за елиминирање на дискриминацијата, трговијата со луѓе, семејното насилство и друго; Унапредување на способните жени на раководни и менаџерски позиции во институциите и органите на локално ниво.

КЕМ на општина Тетово, согласно предвидената обврска во Законот за еднакви можности, најмалку еднаш годишно за својата работа доставува Извештај до Министерството за труд и социјална политика.

Извештајот за реализираните активности на КЕМ на општина Тетово за 2009 година е доставен до Секторот за родова рамноправност при Министерството за труд и социјална политика (МТСП) во Јануари 2010. Овој извештај ги содржи активностите што КЕМ ги реализирала во текот на 2009 година, а најголемиот дел од нив се однесуваат на учество на членовите на Комисијата на семинари, работилници, јавни трибини и реализација на проектни активности.

¹ АКЦИОНЕН ПЛАН, За работата на Комисијата за полова рамноправност на Општина Тетово, 2010

3.3.2. Следење според содржината на актите на КЕМ

Според содржината, актите донесени од КЕМ се однесуваат на организацијата на работењето на КЕМ, таков акт е Акциониот план за работата на КЕМ за 2010, но и на транспарентноста на работењето на КЕМ, што се овозможува преку редовното изготвување на извештај за реализираните активности на КЕМ и негово доставување до Министерството за труд и социјална политика.

3.3.3. Следење на процесот на работа на КЕМ

Дејствива според закон преземени од страна на КЕМ се донесување на Акционен план за работата на Комисијата во текот на 2010-та година и изготвување на Извештај на КЕМ за реализираните активности во текот на 2009-та и негово доставување до Министерството за труд и социјална политика (МТСП).

3.3.4. Следење на иницијативноста на КЕМ

Во текот на 2010 на иницијатива на КЕМ е организиран еднодневен семинар со локалните медиуми на тема “Улогата на локалните медиуми и нивниот придонес во афирмацијата и јакнењето на улогата на КЕМ на Општина Тетово” и за запознавање на локалните медиуми со Законот за еднакви можности на жените и мажите со посебен осврт на чл. 19.

Исто така од страна на членовите на КЕМ покрената е иницијатива и предлог до градоначалникот за разгледување на можноста за издвојување на средства од буџетот и доделување на паричен надоместок на сите жени советнички и сите жени вработени во администрацијата на општината по повод Денот на жената 8 Март.

3.3.5. Следење на капацитетите на КЕМ

КЕМ на општина Тетово, во текот на своето работење соработува со Секторот за раководење на рамноправноста меѓу половите при Министерството за труд и социјална политика и Заедницата на единиците на локална самоуправа (ЗЕЛС). КЕМ соработува и со поголем број меѓународни и домашни НВО како УНДП, Унифем, Опсе, Хелсиншки комитет за човекови права, ХОПС, Х.Е.Р.А., Женски Форум и др., а членовите на КЕМ имаат посетено и учествувано на поголем број тркалезни маси, трибини, семинари и работилници за јакнење на капацитетите, организирани од гореспоменатите организации и институции.

Меѓу позначајните обуки кои можат да се споменат се серијалот обуки за интегрирање на родовиот концепт во локалните политики во рамките на проектот “Поддршка на КЕМ во Единиците на локална самоуправа”, во организација на МТСП со поддршка на УНДП, серијалот обуки за родово сензитивно буџетирање во општина

Мониторинг Извештај

Тетово, во рамките на проектот “Родово сензитивно буџетирање на локално ниво” во организација на Унифем и др.

Некои од посетените семинари, работилници и слично од страна на членовите на КЕМ за градење на нивните капацитети се наброени подолу, во Табелата за следење на капацитетите на КЕМ.

Заклучок: Предвидените обврски со Законот за еднакви можности на жените и мажите за формирање на Комисија за еднакви можности на жените и мажите (КЕМ) и определување на лице од редот на вработените за Координатор за еднакви можности се испочитувани од страна на општината. КЕМ на општина Тетово е формирана со одлука на Советот, како постојана комисија. Составот на КЕМ, надлежностите, задачите и обврските се утврдени со Статутот на општината, а начинот на работа на КЕМ поблиску се утврдува со Деловникот на Советот на општината.

Во текот на своето досегашно работење КЕМ при Советот на општина Тетово има изготвено Акционен план за работата на Комисијата во текот на 2010 година со кој се утврдени активностите предвидени за реализација во тековната година. Од низата предвидени активности во овој документ, од страна на КЕМ во 2010 година се реализирани повеќе активности, а најголем дел од нив се однесуваат на учество на членовите на Комисијата на семинари, работилници, јавни трибини и реализација на проектни активности.

Реализираните активности од страна на КЕМ во тековната година, се содржани во Извештај што КЕМ го подготвува и доставува до Министерството за труд и социјална политика најмалку еднаш годишно, согласно предвидената обврска во Законот за еднакви можности.

КЕМ во текот на своето работење има покренато само две иницијативи, во поглед на прашања поврзани со родова еднаквост, што секако е недоволно со оглед на улогата што ја има и целта за која е формирана.

Најчести активности на членовите на КЕМ се посети и учества на семинари работилници, трибини итн. за градење на нивните капацитети. Членовите на КЕМ имаат посетено и учествувано на голем број семинари, работилници, трибини и сл. организирани од домашни и странски организации, со кои остваруваат соработка и со тоа исполнуваат уште една обврска предвидена за КЕМ во Законот за еднакви можности на жените и мажите.

Сите проекти што општина Тетово ги имплементира или учествува во нивна имплементација кои се однесуваат на прашања поврзани со родовата еднаквост се реализираат во соработка со КЕМ и Координаторот за еднакви можности.

Мониторинг Извештај

1. Табела за следење според типот на актите на КЕМ

| КЕМ | Тип на акти | Број | Извори | Методи – техники |
|-----|-----------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Акционен План за работата на КЕМ во текот на 2010 година | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 2 | Извештај на КЕМ за реализираните активности во текот на 2009-та | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |

2. Табела за следење според содржината на актите на КЕМ

| КЕМ | Содржина на акти | Фокус | Број | Извори | Методи – техники |
|-----|--------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Организација на работењето на КЕМ | Донесен Акционен План за работата на КЕМ во текот | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 2 | Транспарентност на работењето на КЕМ | Изготвен извештај на КЕМ за реализираните активности во текот на 2009-та | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |

Мониторинг Извештај

3. Табела за следење на процесот на работа на КЕМ

| КЕМ | Дејствија според закон | Број | Извори | Метод – техники |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Донесување на Акционен План за работата на КЕМ во текот на 2010 | 1 | Службен гласник на Општина Тетово | Преглед во документација, пребарување |
| 2 | Изготвување на извештај на КЕМ за реализираните активности во текот на 2009-та и негово доставување до МТСП | 1 | Архива | Преглед во документација, пребарување |

4. Табела за следење на иницијативноста на КЕМ

| КЕМ | Иницијативи | Број | Извори | Метод – техники |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------------|-----------------|
| 1 | Иницијатива на КЕМ за организирање еднодневен семинар со локалните медиуми на тема “Улогата на локалните медиуми и нивниот придонес во афирмацијата и јакнењето на улогата на КЕМ на Општина Тетово” | 1 | Интервју | Анализа |
| 2 | Иницијатива на КЕМ за издвојување на средства од буџетот и доделување на паричен надоместок на сите жени советнички и сите жени вработени во администрацијата на општината по повод 8 Март | 1 | Записник од состанок на КЕМ | Анализа |

5. Табела за следење на капацитетите на КЕМ

Мониторинг Извештај

| КЕМ | Капацитети (активности поврзани со знаења, вештини, обуки) + техничко административни работи | Број | Извори | Методи – техники |
|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|--------------------|---------------------|
| 2009 година 1 | Конференција: Обезбедување на еднакви можности во локалните заедници (МТСП, УНДП) | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |
| 2 | Работилница: Родово сензитивно буџетирање во општина Тетово - први чекори и планирање на понатамошни активности (УНИФЕМ) | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |
| 3 | Тркалезна маса: Национална стратегија за сексуално и репродуктивно здравје - Потреби и предизвици на локалната заедница (Х.Е.Р.А.); | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |
| 4 | Обука за внесување на родовиот концепт во локалните политики (МТСП, УНДП); | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |
| 5 | Обука на тема: Родово сензитивно буџетирање на локално ниво (УНИФЕМ) | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |
| 6 | Обука за изработка на локални акциони планови за имплементирање на родовиот концепт во локалните политики и програми (МТСП, УНДП) | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |
| 2010 година 7 | Национална работилница: Искуства и резултати од пилот програмата за превенција од семејно насилство во локалните заедници (УНФПА) | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |
| 8 | Меѓународна конференција - Родово сензитивно буџетирање, размена на искуства и добри практики (МТСП, Унифем) | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |
| 9 | Семинар: Кон поефективно спроведување на Законот за еднакви можности на жените и мажите во општина Тетово (Акција Здруженска) | 1 | интервју, програма | анализа, пебарување |

Мониторинг Извештај

| | | | | |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--------------------|----------------------|
| 10 | Тркалезна маса за презентирање на наодите од анализата на општинските програми и буџети од сферата на образованието, детската и социјална заштита од родова перспектива (УНИФЕМ) | 1 | интервју, програма | анализа, педбарување |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--------------------|----------------------|

3.4. Администрација

За извршување на работите од надлежност на органите на општината се организира општинска администрација. Општинската администрација се организира во сектори и одделенија. Организирањето, делокругот и начинот на извршувањето на задачите на општинската администрација ги одредува Советот, со предлог на градоначалникот на општината.

Одделението за човечки ресурси евидентира статистички податоци за човечките ресурси според полова припадност. Врз основа на тие податоци администрацијата на Општина Тетово (како што е споменато погоре) ја сочинуваат вкупно 187 вработени, 146 (78 %) се мажи, а 41 (22 %) се жени. Од државните службеници на администрацијата на Општина Тетово 42 се мажи, а 24 се жени. Во однос на учеството на жените во раководните структури има само една жена раководител на сектор (5 мажи) и една жена раководител на одделение (8 мажи). Ваквата состојба во составот на администрацијата не е резултат на посебна родова политика на градоначалникот.

Администрацијата на Општина Тетово во текот на своето работење ги извршува надлежностите одредени со Законот за локална самоуправа, но не доволно обрнува внимание на принципите на родова еднаквост. Може да се каже дека во однос на другите субјекти во општината, презема најмалку дејствија за спроведување на Законот за еднакви можности на жените и мажите.

Кога станува збор за администрацијата, а во насока на спроведување на Законот за еднакви можности на жените и мажите, треба да се истакне дека именуваниот Координатор за еднакви можности е лице вработено во општината во редовите на државната администрација.

Претставници на администрацијата на општина Тетово имаат учествувано на поголем број семинари, обуки, тркалезни маси, трибини и сл. за градење на нивните капацитети во поглед на прашања што ја третираат родовата еднаквост. Секретарката на општината, оваа година има остварено и студиска посета во Виена на тема “Целокупното полово буџетирање во Австрија”.

Претставници на администрацијата на општина Тетово, учествуваат и во

Мониторинг Извештај

проектни активности поврзани со прашања од родова еднаквост, во рамките на проектите што ги реализира општината, со одобрение на градоначалникот. Во овој контекст може да се спомене дека две претставнички на администрацијата на општината, делегирани од страна на градоначалникот се членки на Координативното тело на локално ниво против семејно насилство во општина Тетово. Ваквото координативно тело е неодамна формирано во рамките на истоимениот проект, чиј носител е Женски Форум, поддржан од УНФПА.

Заклучок: Администрацијата на Општина Тетово во текот на своето работење не доволно обрнува внимание на принципите на родова еднаквост, а во однос на другите субјекти во општината, презема најмалку дејствија за спроведување на Законот за еднакви можности на жените и мажите.

Допирните точки на администрацијата со спроведувањето на овој закон се во тоа што лице вработено во редовите на општинската администрација е определено за Координатор за еднакви можности и во тоа што претставници на администрацијата на општина Тетово учествуваат на голем број семинари, обуки, тркалезни маси, трибини и проектни активности за градење на капацитетите во поглед на прашања што ја третираат родовата еднаквост и што овозможуваат унапредување на родовата еднаквост во општина Тетово.

1. Табела за следење на капацитетите на администрацијата

| Администрација | Капацитети (активности поврзани со знаења, вештини, обуки) + техничко административни работи | Број | Извори | Методи – техники |
|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------|------------------|
| | Учество на семинари, работилници, трибини, тркалезни маси | / | интервју | Анализа |

Библиографија

- Мониторинг на примената на законот за еднаквите можности на жените и мажите во рамките на локалната самоуправа во Република Македонија, авт.Боби Бадаревски, Марија Савовска, Скопје, Здр.на граѓани Акција Здруженска, 2009.
- Родово одговорно буџетирање на локално ниво во општина Тетово, автори: Наташа Илиевска, Весна Јованова, Мемет Мемети, Ана Мицковска Ралева; УНИФЕМ, Амбасада на Кралството Холандија, Општина Тетово
- Статут на Општина Тетово, донесен на 09.06.2006,
- Деловник на Советот на општината, донесен на 27.09.2005
- Службен гласник на општина Тетово 2009
- Акционен план за работата на КЕМ за 2010
- Интервјуа со релевантни субјекти,
- Закон за еднакви можности на жените и мажите (СЛ. Весник на Р.М. бр. 66/06 од 29.05.2006)
- Закон за локалната самоуправа (СЛ. Весник на Р.М. бр. 5 од 29.01.2002)
- веб страна на општина: www.tetovo.gov.mk
- веб страна: www.rodovaramnopravnost.com,
- веб страна: www.mtsp.gov.mk